

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Complementos de formación para o ensino das ciencias II		Código	652601112
Titulación	1 Mestrado Universitario de Profesorado de Educación Secundaria: Ciencias Experimentais			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Física e Ciencias da Terra			
Coordinación	Grandal D'Anglade, Aurora	Correo electrónico	aurora.grandal@udc.es	
Profesorado	Grandal D'Anglade, Aurora Nogueira Lopez, Pedro Fernando	Correo electrónico	aurora.grandal@udc.es pedro.nogueira@udc.es	
Web				
Descripción xeral	Materia baseada no repaso ou adquisición de conceptos fundamentais nas ciencias naturais, os seus desenvolvimentos recentes e a aplicación a problemas de actualidade, como recurso educativo en Educación Secundaria e Bacharelato.			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos non hai 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen sesións de docencia expositiva e interactiva , se fose preciso a través de Teams *Metodoloxías docentes que se modifican ninguha, agás a realización das actividades presenciais por Teams. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado tutorías por correo electrónico e teams 4. Modificacións na avaliación non hai *Observacións de avaliación: a proba obxectiva terá un carácter eminentemente integrador, centrada en reflexións sobre os contidos teóricos 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía non hai			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A16	(CE-E2)Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinos.
A18	(CE-E4)Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.	AP16		
Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinos.	AP16		
Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares.	AP18		
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			CM1
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			CM4
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.			CM6
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			CM7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			CM8

Contidos

Temas	Subtemas
Análise dos bloques temáticos do currículum de ciencias da Natureza	Interrelacións.
Os contidos das ciencias experimentais na educación secundaria e bacharelato	O BOE: os distintos niveis educativos
Adquisición e/ou revisión de conceptos fundamentais e experimentais da área de ciencias da natureza	Biología: Biomoléculas e metabolismo. A célula. Niveis de organización. Evolución Física: Mecánica, termodinámica, electricidade e magnetismo. Xeología: tectónica de placas, procesos internos, procesos externos e riscos xeolóxicos. Química: materia, ligazón química e forzas intermoleculares, reaccións acido-base e redox.
Contexto e situacións de actualidade científica como recurso educativo	As enerxías, limpas e renovabeis?. O cambio climático. Virus e vacinas, saúde e pseudociencias.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A16 A18 C1 C4 C6 C7 C8	18	45	63
Análise de fontes documentais	A16 A18 C1 C6 C7 C8	5	20	25
Proba obxectiva	A16 A18 C1 C4 C6 C7 C8	2	2	4
Aprendizaxe colaborativa	A16 A18 C1 C4 C6	10	22	32
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a sua aprendizaxe

Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese emplegar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Proba obxectiva	Proba escrita utilizada para a avaliação da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respuestas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigorosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliação diagnóstica, formativa como sumativa.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacóns, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conjuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Aprendizaxe colaborativa	El trabajo del alumno en cada una de las metodologías propuestas será atendido por el profesor de forma individual y personalizada
Análise de fontes documentais	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación
Proba obxectiva	A16 A18 C1 C4 C6 C7 C8	Examen final sobre os contidos da materia Valorarase : Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización. Coñecer a historia e os desenvolvimentos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas. Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares. Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas lingua oficiais da comunidade autónoma. Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse. Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida	40

Análise de fontes documentais	A16 A18 C1 C6 C7 C8	Elaboración de traballos sobre contidos e metodoloxías aplicadas o ámbito científico Valorarase : Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización. Coñecer a historia e os desenvolvimentos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas. Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares. Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe. Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacóns (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida. Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe. Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas lingua oficiais da comunidade autónoma. Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse. Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida	60
-------------------------------	------------------------	--	----

Observacións avaliación

A asistencia ás sesions presenciais é obligatoria, mesmo no caso de que estas sesións téñanse que realizar por vía telemática (Teams)

Na primeira oportunidade

- Avaliaranse as actividades e traballos realizados durante o curso e proba escrita. A Cualificación será a media ponderada das notas obtidas en cada parte, debendo obter en cada unha delas un aprobado (5 sobre 10).
- É requisito imprescindible unha asistencia mínima do 80% de asistencia ás sesións presenciais. No caso de non alcanzarse dito porcentaxe as actividades/traballos non serán avaliados e a cualificación será de non presentado.

Na segunda oportunidade

- O alumnado que asistiu a lo menos ó 80% das sesiones deberá repetir as partes nón superadas (actividades/traballos e/ou proba escrita).
- Os estudiantes que non alcanzaran o porcentaxe de asistencia esixida ás sesións presenciais deberán presentar, individualmente, todas as actividades/traballos propostos ó longo do curso-
- En calquera caso, a cualificación será a media ponderada das notas obtidas en cada parte, debendo obter en cada unha delas un aprobado (5 sobre 10).

Os estudiantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia:

- Deberán poñelo en coñecemento do profesor a primeira semana de clase
- Na primeira oportunidade, ademáis da proba escrita, terán que realizar, individualmente, todas as actividades/traballos propostos ó longo do curso e entregalos nas datas que estableza o profesorado. A cualificación final será a media ponderada das notas das actividades e traballos realizados durante o curso e da nota da proba escrita, debendo obter en cada unha das partes un aprobado (5 sobre 10).
- Na segunda oportunidade, deberán repetir ás partes non superadas (actividades/traballos e/ou proba escrita).

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>DOGA Nº 136 de viernes 13 de xullo de 2007 y 23 de xuño de 2008: http://www.xunta.es/Dog/Dog2007.nsf/FichaSeccion/25E8E?OpenDocument http://www.xunta.es/Dog/Dog2008.nsf/FichaContenido/29EFE?OpenDocument</p> <p>Obras de interés para Geología: Gutiérrez Elorza, M. (2008). Geomorfología. Ed. Pearson-Prentice Hall. Madrid, 898 pp. Anguita-Virella, F. & Moreno-Serrano, F. (1991) Procesos Geológicos Internos. Editorial Rueda, Madrid, 232 pp. Anguita-Virella, F. (2002) Biografía de la Tierra. Editorial Aguilar, Madrid, 350 pp. Enlaces de interés para Geología:</p> <p>http://www.ucm.es/info/dicex/programas/las-rocas/cicloderojas/CiclorocasCUARTO.swf</p> <p>http://www.windows.ucar.edu/tour/link=/earth/geology/rocks_intro.sp.html&br=gra&edu=elem</p> <p>http://www.isftic.mepsyd.es/w3/eos/MaterialesEducativos/mem2000/tectonica/index_1.htm http://www.palaeos.com/</p> <p>http://tolweb.org/tree/ http://alerce.pntic.mec.es/~mnavar6/index.htm</p> <p>http://www.isftic.mepsyd.es/w3/eos/MaterialesEducativos/mem/claves_evolucion/claves.htm</p> <p>http://www.uned.es/cristamine/inicio.htm http://www.isftic.mepsyd.es/jovenes/biologia_y_geologia/</p> <p>http://www.isftic.mepsyd.es/jovenes/ciencias_naturales/ http://recursos.cnice.mec.es/biosfera/profesor/index.htm</p> <p>http://www.juntadeandalucia.es/averroes/~41009858/departamentos/ciencias.htm Obras de interés para Biología: Curtis, H.; Barnes, S.; Schnek, A. y Flores, G. (2006). Invitación a la Biología. Editorial Médica Panamericana. Audesirk, T.; Audesirk, G. y Byers, B. E. (2008). Biología. La vida en la Tierra. Ed. Prentice-Hall . 8.a ed., Anguita-Virella, F. (2002) Biografía de la Tierra. Editorial Aguilar, Madrid, 350 pp. Enlaces de interés en Biología:</p> <p>http://www.biologia.arizona.edu/DEFAULT.HTML http://www.maph49.galeon.com/entrada.html</p> <p>http://www.encuentros.uma.es/ http://www.faunaiberica.org/ http://www.areaciencias.com/</p> <p>http://alerce.pntic.mec.es/~mnavar6/index.htm http://www.isftic.mepsyd.es/jovenes/ciencias_naturales/</p> <p>http://www.isftic.mepsyd.es/jovenes/biologia_y_geologia/</p> <p>http://www.isftic.mepsyd.es/w3/eos/MaterialesEducativos/mem2001/biologia/index.html</p> <p>http://web.educastur.princast.es/proyectos/biogeo_ov/index.htm</p>
Bibliografía complementaria	<p><u>http://teachers.web.cern.ch</u> <u>www.igp.gob.pe/mag.htm</u> <u>www.contenidos.com/fisica</u></p> <p><u>www.cec.uchile.cl/cutreras/apuntes/nuevo.html</u> WWW.CTV.ES <u>www.sc.ehu.es</u></p> <p><u>www.educared.net</u> <u>www.cofis.es</u> <u>www.rsef.es</u> <u>www.omega.ilce.edu</u></p> <p><u>www.geocities.com</u> <u>www.educar.sc.usp.br/ciencias/fisica/fisicaespanhol</u></p> <p><u>http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica</u> <u>http://home.cvc.org/science/kepler.htm</u></p> <p><u>http://sasx01.sc.ehu.es/sbweb/fisica/electromagnet/induccion/variable/variable.htm#actividades</u></p> <p><u>http://www.educared.net/aprende/softwareeducativo/index.htm</u></p> <p><u>http://microcosm.web.cern.ch/microcosm/engl/prevesp.html</u></p> <p><u>http://webcast.cern.ch/proyектs/weblecturearchive/index.html</u> www.idae.es</p> <p><u><a href="http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica/default.htm
>">http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica/default.htm
></p> <p>/>http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica/estadistica/gasideal/gasideal.html</p> <p>/>http://lectura.ilce.edu.mx:3000/sites/ciencia/volumen1/ciencia2/36/htm/ysin.html<u>http://teachers.web.cern.ch</u></p> <p>www.igp.gob.pe/mag.htm www.contenidos.com/fisica www.cec.uchile.cl/cutreras/apuntes/nuevo.html WWW.CTV.ES</p> <p>www.sc.ehu.es www.educared.net www.cofis.es www.rsef.es www.omega.ilce.edu www.geocities.com</p> <p>http://www.educar.sc.usp.br/ciencias/fisica/fisicaespanhol http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica</p> <p>http://home.cvc.org/science/kepler.htm</p> <p>http://sasx01.sc.ehu.es/sbweb/fisica/electromagnet/induccion/variable/variable.htm#actividades</p> <p>http://www.educared.net/aprende/softwareeducativo/index.htm http://microcosm.web.cern.ch/microcosm/engl/prevesp.html</p> <p>http://webcast.cern.ch/proyектs/weblecturearchive/index.html www.idae.es</p> <p>http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica/default.htm http://www.sc.ehu.es/sbweb/fisica/estadistica/gasideal/gasideal.html http://lectura.ilce.edu.mx:3000/sites/ciencia/volumen1/ciencia2/36/htm/ysin.html</p>

Recomendación

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase o envío telemático dos traballos e se non é posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores.

Débese facer un uso sostenible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.

Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías